

Rapport 1935

**Undersökning av plats för fornfynd, Hol, Nora sn,
Ångermanland**

Fornlämning, Raä

Fastighet,

Socken, Nora

Kommun, Kramfors

Landskap, Ångermanland

Erik Floderus

Dnr. 3865 Ank. - 2 OKT 1935
E. Vitt Akad. & RiksantikvarienF
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 21/10 1935
BESLUT: 1-11 H. med
fyndet.

Ångermanland

Nora socken

Hol.

M
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 21/10 1935
BESLUT: Fyndet (se även 2579)Hilf. jäa.
Grafikation av 5:- till
vardera av de 3 bilderna.

Till Riksantikvarien.

I enlighet med Riksantikvariens förordnande besökte undertecknad den 19 sept. 1935 Hol i Nora socken, Ångermanland, för att undersöka platsen för ett gravfynd, innehållande två ovala bronsspännen. Vid besöket sammanträffade jag med folkskol-läraren Ture Forsberg, Torrom.

Gravfyndet hade gjorts vid anläggandet av en föreningslokal, Strömsborg, i Hols by, varvid en större hög bortschaktades. Den har legat mellan trappan och grinden vid landsvägen, (vid 5 å kartan). Det senast anträffade spännet, som saknar underdelen, har sannolikt anträffats i från högen utschaktad jord. Det bifogas härmed. Då högen var helt bortschaktad företogs ej någon grävning på platsen.

Sidenbladsh uppger följande fornlämningar i Hol:

"SO. från byn vid västra sidan av landsvägen är en stenig hög, 170 fot i omkrets, 10 fot hög, grävd, skogig". Troligen avser S. härmed en stor hög, delvis skadad av en källare, belägen vid andra gården NO. om vägskälet i byn, vid 4 a kartan.

"Å andra sidan om landsvägen ner i skogsdungen är en stenig hög, 180 fot i omkrets, 10 fot hög, grävd, risig". ←

Enligt uppgift av hemmansägaren Bror Bergqvist låg ett stort jordfritt röse på den plats omedelbart N. om an och NO. om byvägen, där nu ett tvåvånings bostadshus är uppfört, vid 6 å kartan. Röset borttogs för 30 å 35 år sedan. Om fynd gjorts visste ej Bergqvist.

"Vid norra sidan av byvägen är lämningar av 2 högar, 75 fot

Den era
nr. 9/13
2 dnr 2579
33

och 100 fot i omkrets och spår av en tredje hög". Dessa högar ha legat NO. om byvägen mellan andra och tredje gården från vägskälet åt NV: räknat, vid 2 a kartan. De borttogos enligt ovannämnde segesman för omkr. 40 år sedan för odlingsändamål, varvid skall ha anträffats brynstenar.

"Å en skogsbacke strax norr om byn är en grävd och risig hög, 110 fot i omkrets och 5 fot hög." Denna kunde ej identifieras på grund av de svävande uppgifterna.

Utom de av Sidenbladhs uppgivna fornlämningarna finnas följande högar i Hol: Å ett impediment omkr. 100 m. NO. om tredje gården från korsvägen åt NV räknat två högar, möjligen rester av en tredje, vid 1 a kartan. I NV. hörnet av Strömsborgs tomt utanför staketet en orörd hög, vid 3 a kartan. Intill landsvägen å gården närmast söder om vägskälet en hög, helt utgrävd och förvandlad till berså, vid 7 a kartan.

Beträffande fynden meddelade jag folkskol-lärare Forsberg, att de äro gravfynd och som sådana enligt gällande förordning tillfalla statens samlingar. Jag meddelade även, att Riksantikvarien med största sannolikhet ej kommer att avstå från ^{den} ~~denne~~ rätt, da fynd av denna art maste anses ha ett mycket stort intresse och värde. Fotografier av fyndet böra emellertid tillställas Herr Forsberg att användas för undervisningsändamål, eventuellt även någon eller några fornsaker, som kunna vara av värde för samma ändamål.

Jag överlämnar till Riksantikvarieämbetets avgörande, huruvida smärre gratifikationer böra tilldelas hittarna:

maskinisten Karl Blom, Hol, Torrom
hemmansägaren Sjöström, Hol, Torrom
och d:o Vikner, Gräte, Torrom.

Stockholm den 3 oktober 1935.

Vördsamt

Wickström

Bifogas: fyndet

3 fotos med films *A. p. ark.*

Nora stn.

Hol

RAÄ 36. Bilden taget ca 100m

222gen om nr 36.

R. 36:63

Dier. 3865 Jno. 21175. Nr 1 i rapporten. Feb. 1935. E. Floderus.

R. 43:6

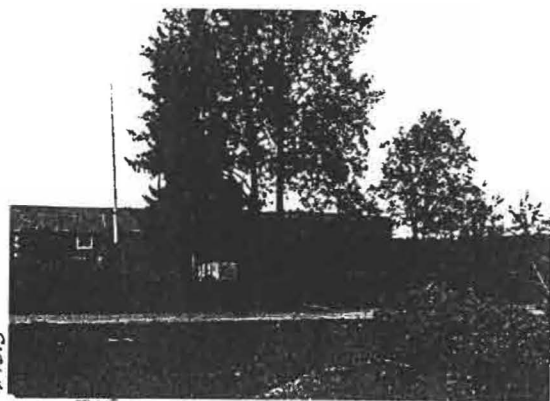
Dier. 3865 Jno. 21175. 1935 Den borttagna groven (med tynd) lag smaltan treppan och grinden. Nr. 5 i rapporten. Feb. 1935. E. Floderus.

RAÄ 232.

~~Bilden taget ca 5m 366gen
om huset på fastighet Hol 308~~

Bilden taget ca 5m 366 gen
om husets sö långsida fastighet
Hol 3:15. Bilden taget från
från NNV mot SSÖ.

Ångermanland

R. 43:5

Dier. 3865 Jno. 21175. Nr 4 i rapporten. Feb. 1935. E. Floderus.

RAÄ 38

Bilden taget ca 25m 200gen
om nr 38.

Torrom den 1 januari 1935.

RAÅ 232

M
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 21/10 1935
DESLUT: *Styrdelen den*
3363/35 och 2579/33
hills s. 2.

F
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 23/2 1935
DESLUT: *Styrdelen*
förordnings nummer 10

(Inv. 2 1175)

A.T.A

M
Dnr. 0335 d. 1 JAN 1935
E. Vet. Akad. & Riksanst. för Hist.

Till Riksantikvarien,
Stockholm C.

M
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 10/11 1935
DESLUT: *Staudl. A. F.*
Till Forsberg quæ foredr.

Som svar å brev M 1518/34 ber jag få meddela, att den spännbuckla från Nora socken, som genom dir Modins försorg insänts till Eder, hittades vid schaktning vid upptarande av väg till föreningshuset "Strömsborg" i Hohls by. I närheten av området finnas några utgrävda gravhögar, och troligt är, att den kulle, som vid tillfället genomrövades, också var en gravhöga. En precis likadan spännbuckla har under sommaren 1934 hittats vid uppförande av staket på samma ställe. Den är dock mera illa medfaren.

Jag har satt mig i förbindelse med upphittarna och ägarna av de båda föremålen, och de förklara, att de helst vilja behålla föremålen under motivering att de ha sitt största kulturella värde på platsen (Nora), emedan invånarna här aldrig eller ytterst sällan bli i tillfälle att i Stockholm få se sådana föremål. Jag skulle därför vilja föreslå herr Riksantikvarien att avgiva en skrivelse med medgivande att en av bucklorna får stanna här - dock under förutsättning att den överlämnas till folkskolan som åskådningsmaterial. Upphittarna äro också intresserade att få veta, hur stor ersättningen kan bli för den insända spännbucklan.

Högaktningfullt

Tune Forsberg